

Verkeersgeleiding in de steden

door Ir. P. Hakkesteegt

Verkeersingenieur Openbare Werken, Delft

Omdat de steden steeds groter worden, levert het bereiken van een bepaald adres, waarvan alleen straatnaam en huisnummer bekend zijn, steeds meer problemen op.

Er komen voortdurend nieuwe stadswijken bij en steeds minder voorbijgangers zijn ter plaatse bekend, zodat het vragen naar de weg een moeizame bezigheid wordt.

Daarbij komt, dat het hiervoor benodigde stoppen, op vaak ongebruikelijke plaatsen, de verkeersveiligheid bepaald niet bevordert.

Zoals bekend, beperkt het uitgebreide systeem van ANWB-bewegwijzering langs de wegen zich in de meeste gevallen tot aanduiding van de steden.

Er bestaat dringend behoefte aan een „oriëntatiesysteem”, beter gezegd aan een verkeersgeleiding in de steden zelf, waardoor het vinden van een bepaald adres en, wat soms nog belangrijker is, naar een geschikte parkeerplaats in de directe omgeving, gemakkelijker zal verlopen.

Bij Openbare Werken te Delft is hiervoor een systeem ontwikkeld.

Principe

In principe is aan het gevraagde op eenvoudige wijze te voldoen: groepeer een aantal straten tot wijken; benoem deze wijken op steeds dezelfde wijze en verwijs langs de belangrijke stadswegen naar deze wijken.

Eenmaal in de desbetreffende wijk aangekomen, is de kans op succes bij het naar de weg vragen beslist groter.

Maar daarbij behoeft het niet te blijven. De verkeersgeleiding wordt namelijk zó opgezet, dat ze in de wijk eindigt op de parkeerplaats — vlakbij een plattegrond van die wijk.

Door middel van deze plattegronden, die worden geplaatst aan het begin van de wijk langs alle invalswegen, kan men op doeltreffende wijze zijn bestemming bereiken.

Een bijkomend voorbeeld is, dat deze plattegronden aan de bewoners tevens goede informatie geeft over de stadswijken en over de gehele stad.

Genummerde wijkindeling

Dit principe is eenvoudig, maar voor een goede functionering dient het geheel aan een aantal primaire eisen te voldoen.

Gebruikmaking van de bestaande wijkaanduiding door benaming levert bezwaren op, omdat deze niet eensluidend is. In Delft bijvoorbeeld is de aanduiding „Wippolder” gebaseerd op het oorspronkelijke gebied, de „Indische buurt” op het soort straatnamen en de „T.H.-wijk” op het gebruik van het gebied. Een grote moeilijkheid van deze verschillende namen is ook het opnemen in een officiële adressering en de bewegwijzering.

Figuur 1.
Dit bord wijst op het nieuwe bewegwijzeringssysteem in Delft.

De volgende eisen moeten aan een wijkindeling gesteld worden:

1. De wijken dienen zoveel mogelijk van gelijke omvang te zijn.
2. De wijken moeten verkeerstechnisch een eenheid vormen, dat wil zeggen dat ze door toevoeren dienen te worden omsloten zodat de begrenzing voor de weggebruikers logisch is.
3. De aanduiding van de wijken moet uniform zijn en moet opgenomen kunnen worden in adressering en bewegwijzering.

4. Het aantal wijken moet niet te groot zijn. Voor de oplossing is in nauwe samenwerking met de P.T.T. een genummerde wijkindeling samengesteld, waarbij reeds rekening wordt gehouden met de te verwachten ontwikkelingen op het gebied van gecodeerde adressering.

Met deze genummerde indeling vervallen reeds direct een aantal van de eerder genoemde bezwaren. Verder kan door de samenvoeging van bestaande kleine wijken en eventueel door herindeling ook aan de andere eisen voldaan worden.

Delft is verdeeld in 9 wijken, genummerd van 1 tot en met 9. Het centrum heeft nummer 1. Elke wijk heeft globaal 15000 inwoners (dus zonder arbeidsplaatsen) hetgeen naar verwachting een praktische eenheid zal zijn.

De wijken worden begrensd door vaar- en spoorwegen en door belangrijke verbindingswegen, waarlangs geen bebouwing staat (zie afbeelding 3). Afbeelding 4 toont het wegnnet van de stad Delft.

Adressering

Het is duidelijk dat het systeem van wijkindeling staat of valt met de bekendheid en met de bruikbaarheid die men er aan geeft.

Het grote voordeel van een met de PTT gecoördineerde opzet is, dat het wijknummer deel gaat uitmaken van het officiële adresseringssysteem.

Hierbij wordt het wijknummer achter de plaatsnaam vermeld, bijvoorbeeld

Markt 16 of Dirk Costerplein 294

Delft-1 Delft-4

Onder meer in Rotterdam is deze opzet reeds lang bekend, waarbij het wijknummer uitsluitend dient voor nadere precisering van het postadres.

Opneming van de nummers in een systeem van verkeersgeleiding, waarmee men dagelijks wordt geconfronteerd, maakt een wijkindeling snel tot gemeengoed.

Verkeersgeleiding

Met behulp van de nummers van de wijkindeling is het nu mogelijk in de steden een systeem van verkeersgeleiding op te zetten, waarbij de weggebruiker via de kortste route, hetzij in afstand, hetzij in tijd naar zijn bestemming wordt geleid.

Vóór de belangrijke kruispunten worden bordjes aangebracht met de nummer van de wijken en de te volgen rijrichting, de zgn. wijkwijzers.

Deze wijkwijzers worden op een zodanige afstand vóór het kruispunt geplaatst, dat de weggebruiker vroegtijdig geïnformeerd wordt over de te volgen rijrichting, resp. het te gebruiken opstelvak, waarbij de bordjes dan gecombineerd worden met de bekende voorsorteerborden.

Het systeem is zodanig opgezet, dat elke verkeersdeelnemer via welke weg hij de stad ook binnenkomt, een directe geleiding krijgt tot in de wijk van bestemming. Daarnaast kan er bij de uitwerking reke-

Figuur 2.
Het systeem staat of valt met de bekendheid die men er aan geeft.

ning mee gehouden worden dat eventuele vergissingen van de weggebruiker opgevangen worden.

Doordat de verkeersgeleiding door de gehele stad plaats vindt, werkt het voor het lokale verkeer even goed als voor het interlokale verkeer.

Sinds begin mei wordt in Delft een proef genomen met één route door de stad. Deze proefstreng zal nog ontbrekende gegevens moeten opleveren over de beste afstanden tot de kruispunten en de hoogte waarop de wijkwijzers dienen te worden bevestigd.

De tot nu toe bereikte resultaten zijn zeer bevredigend zodat op korte termijn de andere wijkwijzers kunnen worden aangebracht.

Afbeelding 5 toont een overzicht van de verkeersgeleiding vanaf de Centrale Aansluiting op Rijksweg 13 naar wijk 4 (Voorhof).

Wijkwijzers

Het aangeven van de nummers van de wijken geschiedt d.m.v. zogenaamde wijkwijzers.

Dit zijn vierkante bordjes van ca. 45 x 45 cm, waarop maximaal vier cijfers voorkomen met een pijl, die de rijrichting aangeeft. De afmetingen zijn kleiner gehouden dan die van de verkeersborden, zodat zij in de meeste gevallen zondermeer langs de kant van de weg kunnen worden geplaatst.

Zij worden aangebracht aan de lichtmasten van de openbare verlichting. Het voordeel hiervan is duidelijk: enigszins schuin naar boven geplaatst zijn zij door het erop vallende licht ook bij donker goed zichtbaar en leesbaar.

De vorm en de kleur van de wijkwijzers zijn afwijkend gekozen van de reeds bestaande borden. Dit om de herkenbaarheid van verre te vergroten.